

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door **loc**

Genieten met de Wonderfoon

Geplaatst op 30 januari 2020

Liedjes luisteren met behulp van een Wonderfoon: dat is puur genieten, zo ervaren ze bij zorgorganisaties ActiVite, DSV | verzorgd leven en Topaz. “Als de bewoners de muziek horen, beginnen ze meteen te stralen.” Voor studenten is de Wonderfoon een mooi middel om met een eenvoudige activiteit het welzijn van bewoners te vergroten.

Een Wonderfoon is een oude PTT-telefoon met draaischijf, die is omgebouwd tot mini-jukebox. Als je de hoorn van de haak neemt, hoor je de kiestoon. Draai je vervolgens een nummer tussen de 0 en 9, dan klinkt er muziek. De Wonderfoon werd bedacht door Leo Willems, een Nijmeegse ICT'er en uitvinder, die het apparaat ontwikkelde voor zijn schoonmoeder met dementie. Toen hij merkte dat er meer belangstelling voor was, maakte hij eind 2018 een bouwbeschrijving en plaatste die op internet.

Bouwplan

Monica Selier is activiteitenbegeleidster bij Overrhyn en drijvende kracht achter de komst van de Wonderfoon op deze [Topaz](#)-locatie. Zij vertelt dat zij gehoord had van de Wonderfoon, nieuwsgierig raakte en op internet meer informatie zocht. “Daar vond ik een werkbeschrijving van de Wonderfoon. Zelf ben ik echter niet handig genoeg om aan een telefoon te sleutelen. Daarom plaatste ik een oproepje op Facebook. Daarop reageerde een meneer uit Katwijk die het wel wilde proberen. Deze vrijwilliger maakte voor ons de eerste Wonderfoon. Daar zijn we heel blij mee!”

Ook Jessica van der Tang-de Haas (Verzorgende IG bij de Hof van Alkemade, een locatie van [ActiVite](#)) las online – op Facebook – over de Wonderfoon en raakte enthousiast. Via een oproep op haar Facebookpagina wist ze een draaitelefoon op de kop te tikken. Een vriend – wiens oma bij de Hof van Alkemade woont – bouwde vervolgens de Wonderfoon. “Sinds oktober 2019 kunnen we ermee aan de slag!”, aldus Jessica.

Kerstcadeau

Bij de [DSV](#)-locaties Vlietstede en Duinrand kwam de heer Aad van der Linden drie Wonderfoons brengen als een vervroegd kerstcadeau voor de ouderen. Samen met Henk Bakker is hij de motor achter het ombouwen van een groot aantal draaitelefoons in de Bollenstreek: Aad zorgt voor de sponsoring en Henk bouwt de telefoons om en zet er liedjes op. “Het is prachtig dat zij dit pro deo willen aanbieden”, zegt vertelt Els van der Meer, dagbestedingscoach bij Duinrand, een locatie van DSV|verzorgd leven in Katwijk aan Zee. Zij had van de Wonderfoon gehoord via een uitzending van Omroep West (zie filmpje hieronder) en kwam zo in contact met Aad en Henk, die drie Wonderfoons leverden aan DSV|verzorgd leven. Samen met haar collega Marjo de Vreugd introduceerde Els deze bij bewoners. Ze merkt dat het goed aanslaat. “We zetten de Wonderfoons vooral in op woongroepen voor bewoners met dementie. De mensen reageren altijd aangenaam verrast; ze hebben het zichtbaar naar hun zin”, vertelt ze. “Ze tikken mee met hun voet op de maat, neuriën, lachen. Bijna iedereen reageert hier heel positief op.”

Omroep West maakte een video over de Wonderfoon. Wie maakt de Wonderfoon en hoe wordt de Wonderfoon ervaren? Lees het artikel en [bekijk de video](#).

Voor bewoners met dementie

Jessica ziet eveneens dat de Wonderfoon een groot succes is. “We gebruiken deze ook voor bewoners met dementie. De muziek brengt meteen een glimlach op hun gezicht. En vaak gaan ze meezingen. Dat is zo mooi om te zien; ik word helemaal gelukkig van die reacties.” Jessica vertelt dat zij en haar collega’s de telefoon wel echt moeten aanbieden. “Als je deze gewoon in de huiskamer zet, gebeurt er weinig. Maar als je de telefoon voor een bewoner neerzet en hem/haar uitnodigt om te bellen, werkt het heel goed.”

Monica heeft een vergelijkbare ervaring. “Meestal plaatsen we de telefoon op tafel voor een bewoner. Dan gaat de rest eigenlijk vanzelf. Doorgaans pakken bewoners al snel de hoorn van de haak, draaien een nummer en genieten vervolgens van Nederlandstalige liedjes uit hun jeugd. Bijvoorbeeld van Boudewijn de Groot of de Zangeres Zonder Naam. Hun ogen gaan stralen, ze beginnen spontaan mee te zingen of ze praten terug tegen de telefoon.”

Monica vertelt dat het heel eenvoudig is om nieuwe liedjes op de Wonderfoon te zetten. “Via een USB-

poort die in de telefoon is gemaakt, kun je de muziek makkelijk vervangen. Hoe? Door andere liedjes op een USB-stick te zetten en ze vervolgens in de Wonderfoon te importeren.”

Bijdragen aan leefplezier

Bij DSV | Duinrand zetten zowel de dagbestedingscoaches als de verzorgenden IG de Wonderfoon in voor bewoners. Bij de Hof van Alkemade werken op dit moment vooral de verzorgenden en huiskamermedewerkers met de Wonderfoon; bij Overrhyn alleen de activiteitenbegeleiders. “Maar als we straks meer Wonderfoons hebben, willen we ze ook gaan uitlenen aan andere collega’s”, zegt Monica. “Bovendien verwachten we dat ook RVWO-studenten er dan mee aan de slag kunnen gaan.” In de praktijk-leerroute RVWO is er veel aandacht voor het welzijn van bewoners. “De Wonderfoon is een mooi middel voor de studenten om daaraan te kunnen bijdragen”, stelt Monica. “Ook is het ‘bellen met de Wonderfoon’ een heel simpele activiteit, die je makkelijk even tussendoor kunt doen en die niet heel veel kennis of vaardigheden vraagt”, zegt Jessica. “Studenten die pas net met hun opleiding zijn begonnen, kunnen er al vrij snel zelfstandig mee aan de slag.” Els: “Doordat de Wonderfoon eenvoudig te bedienen is, kunnen bovendien ook familieleden dit middel inzetten om positieve emoties op te wekken bij hun naaste.”

Breder aanbod

In het *Leidsch Dagblad* vertelde Monica over de Wonderfoon (zie kader in het kader onder aan dit artikel). “Ik gaf onder meer aan dat we op zoek zijn naar nog meer telefoontoestellen. Dit heeft tot gevolg gehad dat we inmiddels zes extra telefoons hebben ontvangen”, vertelt zij. “Het doel is nu om deze ook te laten verbouwen tot Wonderfoons, zodat we het aanbod aan muziek kunnen uitbreiden met bijvoorbeeld klassieke muziek of Engelstalige nummers.”

Els vertelt dat Aad van der Linden en Henk Bakker ook nog oude draaitelefoons zoeken om te verbouwen voor zorgorganisaties. “Mensen die er nog eentje hebben staan en er vanaf willen, kunnen zich melden via aad.nel@ziggo.nl”, zegt ze. “Hopelijk krijgen deze twee enthousiastelingen nog veel telefoons binnen! Wij zijn ontzettend blij met de Wonderfoons en gunnen ook bewoners van andere woonzorgcentra dat ze hiervan kunnen genieten.”

Filmpjes en meer informatie

Het *Leidsch Dagblad* postte een filmpje over het gebruik van de Wonderfoon in Topaz Overrhyn:

<https://www.facebook.com/leidschdagblad/videos/1353020048188398/>

De Gelderlander schreef over de uitvinder van de Wonderfoon:

<https://www.gelderlander.nl/nijmegen/wonderfoon-laat-dementerende-ouderen-luisteren-naar-liedjes-van-vroeger~adb0f781/>

Op internet zijn verschillende 'bouwplannen' van de Wonderfoon te vinden, o.a. op:

www.wonderfoon.nl en <https://www.wonderfoon.eu/bouwinstructie/>

Tekst artikel: Femke van den Berg (Bureau Bisontekst). Foto's: ActiVite en DSV|verzorgd leven.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing onderwijs](#), [Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®](#)

Trefwoorden: [ActiVite](#), [DSV Verzorgd Leven](#), [Onderwijs](#), [Studenten](#), [Topaz](#), [Waarde-vol onderwijs Leiden](#)